

Broj/Број: 4/1-50-1-83-17/05
Sarajevo/Сарајево: 25.1.2005.

ZAPISNIK

Nastavka sedamnaeste sjednice Zajedničke komisije Parlamentarne skupštine BiH za obrambenu i sigurnosnu politiku i nadzor nad radom obrambenih i sigurnosnih struktura na razini BiH koja je održana 25.1. 2005., u vremenu od 12.00 do 13.30 sati.

Sjednici su nazočili članovi Zajedničke komisije: Boško Šiljegović, Šefik Džaferović, Branko Zrno, Vinko Radovanović, Osman Brka, Adem Huskić, Halid Genjac, Vinko Zorić i Anto Spajić.

Iz opravdanog razloga sjednici nisu nazočili Momčilo Novaković i Seada Palavrić, te Mirko Blagojević.

Sjednici su bili nazočni i gosti: Dragan Mektić i Samir Rizvo iz Ministarstva sigurnosti BiH, Neven Kazazović i Momo Ševarika, eksperti iz entitetskih parlamenta, Christian Haupt, Rodolphe Oberle i Sanja Ficdzerald iz OSCE-a.

Sjednici su prisutvovali i Dragica Hinić, privremeni tajnik Zajedničke komisije, te Željko Grubešić, ekspert za pomoć u radu Komisije.

Sjednicom je predsjedavao Boško Šiljegović.

Prije oficijelnog dijela sjednice, Zajedničkoj komisiji obratio se **dr. Rafii Gregorian**, kopredsjedatelj Komisije za reformu obrane, kojije došao u nazočnosti gen. Johna Drewienkievich. Zahvalio se na pozivu Komisije koja mu je omogućila da prezentira ulogu i zadatke Komisije za reformu obrane u 2005. On je potom prezentirao temeljne zadatke i ciljeve koje će Komisija za reformu obrane nastojati realizirati u 2005. Naglasio je da je temeljni cilj ispunjavanje uvjeta za prijem BiH-e u program «Partnerstvo za mir», a u daljem periodu i NATO savez. Pitanja koja će biti tema rasprave na Komisiji utemeljena su na Odluci Visokog predstavnika o mandatu Komisije za reformu obrane.

Kako bi se realizirali ciljevi, želja je Komisije da se izvrši transformiranje i utemeljenje Oružanih snaga BiH koje će biti funkcionalne i kojima će biti zadovoljni svi građani BiH-e. Pri tome se treba razmotriti struktura i veličina Oružanih snaga BiH i ostalih dijelova vezanih za njih.

Kao jedno od prvih pitanja u tom kontekstu je pitanje profesionaliziranja Oružanih snaga i ukidanje služenja redovnog vojnog roka. Pri tome se mora postići efikasna komanda i kontrola na razini države. Ukoliko se donese takva odluka, želja je svih da se svi građani BiH osjećaju potpuno sigurno i da se izbjegn timer bilo kakve sumnje. U slučaju donošenja navedene odluke bit će neophodno izvršiti izmjene postojećeg Zakona o obrani.

Potencirao je i pitanje stabilnosti financiranja oblasti obrane, koje je neophodno za blagovremeno i dobro planiranje u ovoj oblasti. Stoga konstantno smanjenje sredstava proračuna za obranu ne doprinosi izgradnji kvalitetnog sustava obrane, iako su svi svjesni da BiH ima problema s financiranjem svojih institucija i poštuju odluke izabranih zvaničnika. Iz navedenog se može postaviti pitanje opravdanosti postojanja tri ministarstva obrane, tri stožera i sl. U navedenom kontekstu zamolio je članove Zajedničke komisije za podršku u nastojanju da se proračun za potrebe obrane zadrži na istoj razini, bar u naredne tri godine.

Dalje je informirao o izradi «Plave knjige» koju će raditi zajedno sa ministrom obrane BiH, uz mogućnost sudjelovanja i drugih zainteresiranih za davanje mišljenja o određenim pitanjima. Ova knjiga će sadržavati promjene koje se trebaju učiniti u oblasti obrane.

Nakon izlaganja g-dina Gregoriana članovima Zajedničke komisije pružena je mogućnost da postave pitanja.

Boško Šiljegović zahvalio se g-dinu Gregorianu na prethodnom informiranju i istaknuo nadu da će ova komisija postići dobru suradnju kao što je to bio slučaj sa njegovim prethodnikom. Naglasio je činjenicu da je BiH nedvosmisleno opredjeljena za ulazak u PFP i NATO savez. Informirao je također nazočne da je Zajednička komisija prethodne godine organizirala radionicu na temu «Proračuni odbrane u 2005. godini» kojim je željela pružiti potrebnu podršku dosadašnjem radu i nastojanju svih činilaca obrambenog sustava u BiH.

Šefik Džaferović je također izrazio zahvalnost g-dinu Gregorianu na nazočnosti i prezentiranju uloge Komisije za reformu obrane u ovoj godini. Istaknuo je da je navedena komisija jedna od neophodnih činitelja u lancu činitelja koji rade na reformi obrane u BiH. Zajednička komisija će pri tome dati punu podršku i doprinos u procesu reforme obrane. U odnosu na molbu g-dina Gregoriana za stabiliziranjem proračuna odbrane, istaknuo je da se proračun još uvijek radi na način kako je to rađeno u socijalističkom sustavu, što je neminovno promijeniti. O narednim proračunima, prije njihovog usvajanja, treba sprovesti širu javnu raspravu, čime će se izbjeći dosadašnje situacije. Pri tome će trebati podrška i Komisije za reformu obrane, kao i Zajedničke komisije. O ovom pitanju treba već razmišljati i blagovremeno planirati proračun za 2006.

Adem Huskić postavio je pitanje u svezi ukidanja postojeća tri ministarstva obrane.

Dr. Gregorian je istaknuo da je za to pitanje potrebno postojanje političke volje u RS, koje trenutno nema. Izrazio je shvaćanje situacije, ali ukoliko je cilj BiH-e prijem u PFP i NATO, samo je pitanje kada i na koji način će doći do navedenih promjena, a neupitno je da će se te promjene i desiti. Njegov zadatak je stoga da se u RS stvori potreban politički ambijent za promjene. Suština je da će se sva pitanja lakše riješavati ukoliko se riješi pitanje profesionaliziranja Oružanih snaga i pitanje proračuna.

Osman Brka istaknuo je svoje nesumnjivo opredjeljenje za ulazak BiH u PFP i NATO i upitao g-dina Gregoriana da li je dobro za BiH da ide u proces profesionaliziranja Oružanih snaga gledano iz aspekta zemalja regiona koje još uvijek imaju rezervni vojni sastav.

Dr. Gregorian istaknuo je potom da gledajući regionalni kompleks i šire, sve zemlje Europe trebaju izvršiti profesionaliziranje Oružanih snaga i ukidanje pričuvnog sastava putem dosadašnjeg služenja redovnog vojnog roka. Zadržavanje navedenog pričuvnog sastava predstavlja više psihološki problem koji će u suštini biti riješen ulaskom zemalja u PFP i NATO. Jedna od alternativa pričuvnom sastavu je profesionalna vojska koja će po završetku aktivne službe preći u pričuvni sastav. Na ovaj način ukinut će se infrastruktura koja je bila neophodna za održavanje pričuvnog sastava putem služenja vojnog roka, a time će se uštedjeti značajna sredstva. Na kraju je naglasio da će Komisija za reformu obrane nastojati u ovom procesu postići najoptimalnije rješenje za BiH.

Po okoćanju predstavljanja g-dina Gregoriana nastavljena je 17. sjednica Zajedničke komisije sa jednom tačkom dnevnoga reda:

1. Informacije o stanju sigurnosti BiH za prvih šest mjeseci 2004. godine

(Ministarstvo sigurnosti BiH)

Boško Šiljegović dao je uvodne napomene o Informaciji o stanju sigurnosti za prvih šest mjeseci 2004. Istaknuo je da je Ministarstvo sigurnosti, sukladno zaključku domova Parlamenta, dostavilo Izvještaj u proceduru 7.12.2004. Zajednička komisija je Informaciju razmatrala na prvom dijelu 17. sjednice 17.12.2004. i tom prilikom usvojila zaključak o prolongiranju rasprave o ovoj informaciji na nastavku sjednice. Sukladno navedenom zaključku članovi Zajedničke komisije su imali mogućnost da pitanja u svezi za Informacije dostave Vijeću ministara i resornom ministarstvu, kako

bi dobili kvalitetan pisani odgovor. Pitanja koja su članovi Komisije Seada Palavrić i Momčilo Novaković postavili na 17. sjednici odmah su prosljeđena na navedene adrese, a u međuvremenu i pitanja koja je g-din Adem Huskić dostavio. Na postavljena pitanja nisu dostavljeni odgovori.

Potom je otvorena rasprava u kojoj su učestvovali Šefik Džaferović, Osman Brka, Branko Zrno i Boško Šiljegović.

Šefik Džaferović istaknuo je određeni broj primjedbi i prijedloga. Naglasio je da je trenutno kraj mjeseca siječnja 2005. godine i da pretpostavlja da bi uskoro trebala biti upućena u parlamentarnu proceduru cjelovita Informacija o stanju sigurnosti za 2004., pa je djelomično predmetna Informacija za šest mjeseci 2004. godine izgubila svrhu. Dalje je potencirao pitanje temeljnog zaključka iz rezimea Informacije u kome je navedeno da postoji mogućnost pogoršanja sigurnosne osituacije. Ostali sadržaj Informacije ne upućuje na ovakav zaključak u rezimeu. Parlament je nedavno usvojio Informaciju o stanju sigurnosti za 2003. u kojoj je stanje ocjenjeno kao zadovoljavajuće. Osvrnuo se potom na analizu pojedinih tačaka iz Informacije. Tako kriminalitet generalno karakterizira povećan broj izvršenih kaznenih djela. Poseban je problem što su spojena kaznena djela protiv opće sigurnosti ljudi i imovine i kaznena djela protiv imovine, s obzirom da su ove dvije vrste kaznenih djela svugdje tretirane odvojeno, kako bi se lakše pratile. Iz Informacije je vidljivo da je došlo do enormnog povećanja kaznenih djela protiv imovine u odnosu na naprijed navedenu prvu grupu kaznenih djela. Stoga se navedene grupe kaznenih djela moraju razdvojiti i posebno obraditi. Dalje je iz Informacije vidljivo da je došlo do povećanja kaznenih djela iz oblasti privrednog kriminaliteta, da je u oblasti javnog reda i mira povećan broj pokrenutih prekršajnih prijava. Posebno treba istaći i činjenicu da je u Bosni i Hercegovini deminirano svega 50 km², a da je procijenjeno da je oko 450 km² površina kontaminirano minama. Stoga se upitao koliki vremenski period će trebati da se sve te površine dekontaminiraju. U rezimeu Informacije upotrebljene su kvalifikacije koje se ne tu trebaju nalaziti. U tački 26. konstatira se da u BiH postoje faktori koji mogu dovesti do kompliciranja sigurnosne situacije, a jedan od tih faktora je i isporuka haških optuženika Sudu u Hagu. Navedeno je da ti postupci mogu dovesti do reakcije sve tri nacionalne zajednice u BiH. Po njegovom mišljenju ova konstatacija se ne treba uopće naći u Informaciji ili, ako se nađe ne može stajati u navedenoj formi, jer nije točna. Gledano iz dosadašnje prakse, nije bilo reakcija Bošnjaka i Hrvata po ovom pitanju, te stoga ne treba uvoditi uravnilovku. Također ne bi trebala stajati konstatacija da će situacija na Kosovu dovesti do kompliciranja sigurnosne situacije u BiH, jer to vodi ka špekulacijama o promjeni granica BiH koje su konačno utvrđene. Stoga navedeno ne može stajati u Informaciji. U odnosu na prijedlog mjera, u točki 6.2., na koncu, treba ugraditi kao jednu od mjera potrebu reformu policije koja je aktualna. Iz naprijed navedenih razloga na kraju je predložio da se o Informaciji Komisija uopće ne izjašnjava, već da se u što kraćem roku sačini cjelovita Informacija za 2004. u koju bi trebalo ugraditi navedene prijedloge i sugestije iznesene na ovoj sjednici.

Osman Brka mišljenja je da ovoj informaciji nedostaju stavovi vezani za rad sudstva i Tužiteljstva BiH, kao glavnih segmenata sigurnosti u državi. Istaknuo je u tom kontekstu zbivanja u svezi protesta građana u Bileći i učestalih pljački i sl., kojim se po njegovom mišljenju trebaju baviti sudstvo i Tužiteljstvo, a ne politički montiranim procesima. Stoga se od ovih institucija također treba zatražiti informacija.

Dragan Mektić potom je istaknuo mjerodavnost Ministarstva sigurnosti BiH koje je prilikom izrade Informacije koristilo podatke dobijene od entitetskih MUP-a i Brčko Distrikta, poreznih uprava i sl. Naglasio je da procentualno povećanje broja izvršenih kaznenih djela ne znači i realno povećanje u odnosu na prethodni period, već znači da je bolji stepen otkrivenosti i procesuiranja krivičnih djela.

Suglasan je da su različite grupe kaznenih djela protiv opće sigurnosti ljudi i imovine i kaznenih djela protiv imovine, te da će biti razdvojene. U svezi s procjenama datim u Informaciji, istaknuo je da su to samo procjene i da ne znači da će se one i dogoditi. U odnosu na zahtjev da se ugrade podaci u svezi rada sudstva i Tužiteljstva, naglasio je da Ministarstvo sigurnosti nema

mjerodavnosti po tom pitanju jer su to neovisne institucije. Parlament može od ovih institucija zatražiti takve informacije.

Šefik Džaferović je g-dinu Mektiću ukazao na činjenicu da osobe koje nisu stručne ne mogu određene konstatacije i procjene date u Informaciji razumjeti kao osobe koje su stalno involvirane u toj oblasti. Njemu je jasno da je povećan broj izvršenih kaznenih djela rezultat većeg stupnja otkrivenosti i procesuiranja kaznenih djela, ali se to i decidno mora navesti u Informaciji . Stoga je ponovo naglasio potrebu za novom metodologijom evidentiranja kaznenih djela.

Branko Zrno je suglasan s prijedlogom da se sačeka nova cjelovita Informacija za 2004., jer je neprihvatljivo da se u 2005. raspravlja o prvoj polovini 2004. godine . Stoga predmetnu informaciju treba zadržati kao internu Informaciju o kojoj je Zajednička komisija raspravljala, ali se nije i izjašnjavala iz svih naprijed navedenih razloga. Sama koncepcija Informacije nije dobra jer se mora jasno odijeliti informacija koja je fakat, činjenica da se nešto stvarno dogodilo od procjene koja je pretpostavka i koja nije egzaktna. Sama procjena se stoga ne bi trebala ni naći u Informaciji.

U odnosu na mjere i postupke koji se trebaju poduzeti radi prevencije pogoršanja situacije u BiH, istaknuo je da se mjere trebaju jasno istaći i navesti na koji način će se poduzimati.

Boško Šiljegović na koncu je predložio da se iz naprijed navedenih razloga članovi Zajedničke komisije ne izjašnjavaju o Informaciji o stanju sigurnosti Bosne i Hercegovine za prvih šest mjeseci 2004., što je jednoglasno prihvaćeno, kao i **zaključak** kojim se od Ministarstva sigurnosti BiH zahtijeva da u roku od 30 dana, a najkasnije do konca veljače ove godine, sačini cjelovitu Informaciju o stanju sigurnosti Bosne i Hercegovine za 2004., te istu dostavi u parlamentarnu proceduru. Prilikom izrade navedene informacije Ministarstvo će voditi računa o sugestijama, primjedbama i prijedlozima datim u toku 17. sjednice Zajedničke komisije.

Iz navedenih razloga Zajednička komisija također je jednoglasno predložila kolegijima oba doma Parlamentarne skupštine BiH da obustave proceduru o Informaciji o stanju sigurnosti Bosne i Hercegovine za prvih šest mjeseci 2004., s obzirom da će u najkraćem roku biti dostavljena cjelovita Informacija za 2004.

Zapisnik sačinila:
Dragica Hinić

Predsjedatelj
Zajedničke komisije:
Boško Šiljegović

